

оформлення трудових відносин дає максимальні гарантії обом сторонам договору розраховувати на цивілізовані стосунки у процесі виконання роботи та вирішення спірних питань на правовій основі.

Література:

1. Венедиктов В.С. Трудовой договор (контракт) по законодательству Украины. - Харьков: Консум, 1996.
2. Зайкин А.Д. Трудовой договор (контракт): учебное пособие. - М., 1995.
3. Прокопенко В.І. Трудове право України: Підручник. - Харків: Консум, 2000.

ТОРГІВЛЯ ЛЮДЬМИ: ПРОБЛЕМИ, ПРИЧИНИ, СТАН ТА МЕТОДИ БОРОТЬБИ

Доп. - Хамуленко О., Ю-64

Наук. кер. – ст. викл. Кононенко О.Я.

У сучасному світі торгівля людьми є одним із найбільш рутальних та масових порушень прав і свобод людини. За дінками Міжнародного центру ООН із запобігання злочинності, проблема транснаціональної злочинності зв'язаної з торгівлею людьми, має глобальний характер. За неофіційними даними, в світі щороку близько 4 млн. осіб переправляються через кордони держав для використання в порнобізнесі, підневільній праці та сексуальній експлуатації. Як, у продовж минулого століття з Азії та Африки було везено 12 млн. рабів, то упродовж останніх 30 років лише біатських дівчат та жінок до Європи з метою використання у підневільній праці було переправлено близько 13 млн. рошовий обіг від цієї злочинної діяльності, становить 8-10 млрд. доларів на рік. Як свідчать факти, торгівці людьми використовують найбільш вразливі верстви населення, переважно жінок і дітей, з метою сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі та експлуатації праці. Як правило, очин починається з того, що торгівці людьми пропонують

своїм майбутнім жертвам привабливі можливості працевлаштування за кордоном. У багатьох випадках особа дізнається про фальшиву природу цих домовленостей лише після своєї появи в країні призначення, коли в неї відбирають паспорт, вдаються до фізичного і психічного насильства, вимагають відпрацювати гроші, витрачені на оформлення документів, віз та проїзних квитків. Згодом залежність жертви посилюється за схемою, наперед сфабрикованих боргів, до яких враховують суми грошей, що їх витратив власник борделю на незаконне придбання, проживання, харчування та продовження терміну її перебування на території іноземної держави за підробленими візами. Таким чином людина опиняється в запланованій борговій залежності, яка постійно збільшується [1,48].

Актуальність цієї теми полягає в тому, що торгівля людьми є глобальною загальносвітовою проблемою і має транснаціональний характер. Торгівля людьми в Україні є складовою частиною організованої злочинності, вона стає самостійним і дуже загрозливим криміногенним чинником, що, в свою чергу потребує вжиття ефективних заходів, спрямованих на протидію організованій злочинності в цілому й організованій торгівлі людьми зокрема.

Метою даної роботи є аналіз соціальних і правових явищ, які виступають як основні причини зростання і поширення даного виду злочину.

Науковою основою роботи є науково-теоретичні роботи вітчизняних і зарубіжних вчених та спеціалістів, кримінальне законодавство України, міжнародні нормативно-правові акти і статистичні дані, опубліковані у засобах масової інформації та спеціальній юридичній літературі.

Теоретичне значення роботи може полягати в узагальненні та систематизації окремих аспектів проблеми, а її **практичне значення** у використанні деяких положень в практичній діяльності юристів та студентів юридичних вузів.

Основною і першочерговою причиною торгівлі людьми є нерівномірність соціально-економічного розвитку в окремих країнах та регіонах світу. Високий рівень безробіття та значні соціально-економічні проблеми, що призводять до зубожіння великої кількості населення, стають причиною того, що більшість громадян цих країн є потенційною групою ризику і особливо жінки, які стають безробітними, страждають від дискримінації у галузі праці, домашнього насильства, браку соціальної підтримки. Все це штовхає жінок до вимушеної еміграції, що збільшує ризик потрапляння до сучасних торгівців людьми. За неофіційними даними, близько 40 млн. населення Східної Європи перебуває за межею бідності і більшість із них – жінки.

Проблема торгівлі людьми є надто актуальною і для України. В її сучасному вимірі ця проблема постала після падіння Берлінського муру та дезінтеграції СРСР. Зростання безробіття, особливо жіночого (понад 80%), неухильне зниження життєвого рівня населення, поступове втягнення країни до глобального ринку обміну товарів та послуг – це причини, які привели до появи і зростання масштабів даного злочину в Україні. За різними оцінками, кількість українців, які у пошуках роботи опинилися за кордоном, коливається у широких межах. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Ніна Карпачова вважає, що за останні 2-3 роки з країни виїхало за кордон від 2 до 7 млн. людей [2,38]. У «Звіті про дотримання прав людини», оприлюдненому Бюро демократії, прав людини і праці Державного департаменту США 28 лютого 2005 року зазначається, що Україна дедалі частіше виконує роль транзитної держави, через територію якої перевозять громадян Росії, Молдови і країн Середньої Азії. Однією з причин даного явища, як підкреслюється у Звіті, є корупція у міліції та судовій системі, що не дає можливості уряду ефективно боротися з торгівлею людьми [3,87].

У Кримінальному кодексі (КК) України (ст. 149) торгівля людьми визначається як продаж, інша оплатна передача людини, а так само здійснення стосовно неї будь-якої іншої

незаконної угоди, пов'язаної із законним чи незаконним переміщенням за її згодою або без згоди через державний кордон України для подальшого продажу чи іншої передачі особі (особам) з метою сексуальної експлуатації, використання в порнобізнесі, втягнення у злочинну діяльність, залучення у боргову кабалу, усиновлення (удочеріння) в комерційних цілях, використання у збройних конфліктах, експлуатації її праці [5].

На думку В. Пясковського [6, 69], ця норма є не досить досконалою, оскільки вона передбачає відповідальність тільки продавця. Покупець може бути притягнутий до відповідальності лише як співучасник злочину, що суперечить міжнародним нормам щодо торгівлі людьми, статтям 3-4 Конвенції про захист прав людини та основних свобод [7]. Тому більш доцільною була б конструкція «купівля-продаж людини». Таким чином, окрім причин торгівлі людьми, що були зазначені вище, в Україні існують і причини правового характеру.

Разом з тим уряд України продовжує розслідувати випадки торгівлі людьми і притягувати до відповідальності причетних до неї осіб. Зазначається, що за останні 5-6 років Україна досягла певних успіхів, втілюючи в життя план конкретних дій, спрямованих на протидію торгівлі людьми: це ратифікація Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 року, підготовка до розгляду Верховною Радою України відповідних змін до національних законодавчих актів, збільшення кількості порушених кримінальних справ та винесення судових вироків щодо злочинців, створення спеціальних підрозділів по боротьбі з торгівлею людьми. Важливим фактором у цій боротьбі слід вважати те, що на цей час фахівцями правоохоронних органів накопичений досвід, відомі взаємопов'язані етапи цієї злочинної діяльності.

Аналіз криміногенної ситуації свідчить про те, що розробка цієї характеристики та встановлення кореляційних зв'язків її елементів є актуальною проблемою для наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ореховський Л. Проблеми боротьби з торгівлею людьми. // Вісник прокуратури, № 1, 2006. С. 48.
2. Карпачова Н.І. Дотримання та захист прав громадян України за кордоном. / Вісник Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, № 4, 2002-2003. С. 38.
3. Бюро демократії, прав людини і праці Державного департаменту США. Звіт про дотримання прав людини 2004. С. 85.
4. Лакіза-Санчук Н., Шевченко К., Коцан Н. та інші. Запобігання контрабанди жінок з України: українська інформаційна компанія / Звіт про соціологічне дослідження. – К.: 1998.
5. Кримінальний кодекс України. – К.: «Каннон», 2001.
6. Пясковський В. Поняття та криміналістична характеристика торгівлі людьми. // Вісник прокуратури, №5, 2003. С. 69.
7. Конвенція про захист прав людини та основних свобод.

УЧАСТЬ УКРАЇНИ У ВИРІШЕННІ ПРОБЛЕМ ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

Доп. - Яковенко Р., Ю-43

Наук. кер. - ст.викл. Сайко Л.Ю.

На сьогоднішній день участь кожної держави у вирішенні проблем по забрудненню навколишнього природного середовища є не тільки бажаною, а обов'язковою. Тому це питання є і надалі залишається актуальним.

В останні десятиріччя розвиток світової економіки ставить міжнародне співтовариство в цілому і кожну окрему державу перед необхідністю пошуку засобів, за допомогою яких при реалізації економічних інтересів враховувалось би право громадян на здорове навколишнє природне середовище. Необхідне розроблення засобів запобігання негативним екологічним процесам та ліквідації їх наслідків, здійснюваних з урахуванням того, що сучасний розвиток значною мірою